

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/4 an 12 cor., pe 1/2 an 6 cor. Pentru România şi streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA,
TIPOGRAFIA ŞI ADMINISTRAȚIA:
BRAŞOV, PIAȚA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/4 an 10 coroane, pe 1/2 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inscrise: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Congresul național-bisericesc.

Sibiu, 15 Oct. n.

Cuvântul de deschidere al I. P. S. Sale Mitropolitului I. Meşianu.

Preasfinţiţilor domni episcopi şi Preasfinţiţilor domni deputaţi!

Precum se bucură fiecare părinte, când se vede încunjurat de fii săi iubiţi, veniţi din apropiere şi din depărtare: tot asemenea mă bucur şi eu, acum, când, la adâncile mele bătrâneţe, mă văd încunjurat de Preasfinţiile Voastre Domnilor episcopi, şi de Domniile voastre domnilor deputaţi, mie fii iubiţi în Domnul.

Tot atât de mult se bucură însă, împreună cu mine, şi clerul şi poporul nostru, şiind pe Arhierii şi pe fruntaşii şi aleşii săi, întruniţi în acest congres național bisericesc, pentru împreună lucrare la dezvoltarea şi întărirea organismului vieții noastre bisericești, și la cultivarea și întărirea simțului religios, izvorul binelui și al fericirii noastre.

Și într-adevăr, cum nu ne-am bucura cu toții, văzându-ne acum întruniți aici pentru a lucra împreună la întărirea bisericii noastre naționale, când bine vedem câte curente periculoase amenință și în aceste timpuri grele, și când prea bine știm, că tot ce avem și noi mai scump, legea, limba, datinile străbune, și chiar existența noastră, numai bisericii noastre străbune avem a le mulțami, care ne-a ocrotit în contra cutropitoarelor valuri, trecute peste noi; căci de nu aflam scut nici în biserică, nu știu ce s-ar fi ales de noi.

Să nu uităm însă, Domnilor, că dacă biserica noastră străbună, și în cele mai grele împrejurări, când ea însăși era prigonită și subjugată, avea acea putere magică, de a adăposti și a întări pe fericirii noștri părinți, în contra valurilor cutropitoare, cauza fu, și că acei fericii părinți țineau cu toată tăria la ea, se grupau cu mare însoțire în jurul ei; o cercetau cu mare dragoste și evlavie, intelectual și popor, stăpâni și servitori, bogați și săraci deopotrivă, alipindu-se de ea cu atâta pietate, încât nici cele mai crâncene prigoniri nu-i puteau înstrăina. De aceea nici nu s'au pierdut, decât cei-ce s'au înstrăinat de ea.

Câtă deosebire între atunci și acum. Atunci prigoniri crâncene asupra bisericii și asupra credincioșilor ei, astăzi libertate și autonomie, atunci alipire strânsă de biserică, astăzi indiferențism și nepăsare în multe părți, atunci cercetare regulată a bisericii și împărtășirea cu sfințele taine, din partea tuturor membrilor ei, astăzi o întrelăsare păcătoasă, ce slăbește simțul religios, și prin aceasta și însuși biserica străbună.

Dacă ne vom reaminti, domnilor, că fericirii noștri părinți, cu mari jertfe și suferințe ni-au conservat biserica, ca să ne fie și nouă izvor nesecat de cultură și lumină și adăpost puternic în ma-

rea cea viitoare a vieții, și de vom mai considera, că ea numai în acel caz va fi și pentru noi ceea ce fu și pentru fericirii noștri părinți, dacă vcm ținea și noi cu aceeași tărie la ea, atunci am păcătui greu în contra ei și a noastră înși-ne, dacă acum, când e liberă și autonomă, n'am ținea cu îndoită tărie la ea, și dacă n'am manifesta aceasta și în faptă, și mai ales prin cât mai regulată cercetare a ei.

Să nu ne tot plângem, domnilor, de slăbirea simțului religios, aruncând vina pe una și altele, ci să recunoaștem că cea mai mare cauză a acelei slăbiri este însuși slăbirea cercetării bisericești, și din partea fruntașilor și a intelectualilor noștri, cauză, ce numai prin cât mai regulată cercetare a bisericii se poate delătura. Căci văzând publicul nostru și pe fruntașii și pe intelectualii săi, cercetând mai regulat biserica, se va însufleși și el tot mai mult la aceea.

De vor urma așa toți fruntașii și intelectualii noștri, să va întări tot mai mult simțul religios în toți credincioșii noștri, și prin aceasta și biserica străbună, precum și legătura dragostei dintre fruntași și dintre intelectuali și așa vom putea lucra toți într'un gând și o simțire, la înaintarea noastră. Dacă însă nu vom urma așa, atunci va slăbi tot mai mult simțul religios, și prin el și biserica, și nu știu atunci ce s'ar mai alege de noi. Cercetarea bisericești e de mare folos, nu numai pentru a lua parte la serviciile divine, și a ne ruga și împreună lui Dzeu, dar și pentru a lua tot atâtea învățături mari și folositoare din adâncă filosofie, ce să cuprindă în cărțile noastre bisericești. Să luăm asemenea exemplu bun, Dlor, dela popoară și națiuni culte, ca Germanii, Englezii și alții, cari țin cu mare tărie la biserica lor, deși mai au multe alte terene ale culturii, și cu atât mai mult să le urmăm noi, cărora biserica străbună, ne este aproape singurul teren de cultură religioasă.

Tot așa exemple bune, putem lua și dela compatrioții noștri Maghiari și Sași, cari prețuiesc numeroase alte terene culturale, cu ajutorul intelectualilor lor, mai lucră la cultivarea simțului religios în poporul lor, și prin felurite reuniuni, de bărbați și femei, de feciori și fete și alte asemenea.

De vom cerceta d-lor, pentru ce stăruiesc atât de mult și cele mai culte națiuni și popoare, la cultivarea simțului religios, vom afla că s-au convins și acelea, că fără religie nu e nici cultură, nici progres adevărat, iar fără de acestea nu e nici bine nici fericire. S-au convins D-lor și acele popoare și națiuni culte, despre adevărul cuvintelor înțeleptului Solomon: „că înțelepciunea sau cultura religioasă este mai scumpă decât visteriile aurului și argintului, căci în dreapta ei ține lungirea zilelor vieții, iar în stânga ei bogăție și mărire“; s-au convins D-lor și acele popoare culte, că numai cultura religioasă poate fericii pe indivizi, familii și socie-

tăți; că numai ea poate da oamenilor binele și fericirea, aici și dincolo de mormânt.

Să privim numai printre oameni și ne vom convinge, că cine are cultură religioasă, are și fapte bune, are și mulțămirea sufletului și liniștea conștiinței, are darul lui Dzeu, în casă, în familie și să simte bine și fericire; iar unde lipsește cultura religioasă, acolo lipsește faptele bune, lipsește mulțămirea sufletului și liniștea conștiinței, lipsește darul lui Dzeu; iar cel lipsit de acestea nu se poate simți bine, măcar de ar avea ori ce bunuri lumești.

Toate acestea le-a avut în vedere și fericitul marele nostru Arhieriu Andreu, când, ajutat de președintele grație a Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., cărui a zălnic îi implorăm mulți ani fericirii dela bunul Dzeu; apoi ajutat și de bunăvoința înaltului guvern al patriei, n-a eliberat biserica noastră națională de aservirea seculară și ni-a mai înzestrat-o și cu frumoasă autonomie, de care ne bucurăm, punând soarta ei, în mâinile congreselor noastre, precum însuși zise, în memorabila sa cuvântare dela primul nostru congres, din anul 1868:

„Cu toată odihna sufletească depun toată competența legislativă și administrativă a bisericii, în mâinile congresului de acum și a celor viitoare, ca singure reprezentanțe legale și canonice a întregii provincii mitropolitane, dar totodată în mâinile acelor congrese, depun și răspunderea pentru ulterioara soartă a bisericii.“

Din aceste memorabile cuvinte veți binevoi a vedea Dlor, că prin punerea soartei bisericii în mâinile congreselor, ni s'a impune și nouă, celor întruniți acum aici, în acest congres, național bisericesc, o mare și grea răspundere, de care numai așa ne vom putea, pe deplin achita, dacă vom urma părințele sfaturi și învățături, ale fericitului marelui nostru Arhieriu, curățite și prin faptele sale, și a nume, dacă vom lucra în dragoste și înțelepțește, la conservarea și întărirea scumpei noastre moșteniri părintești, la ferirea bisericii naționale de orice periculi stricicioase, de orice conflicte periculoase, și de orice curente dăunose, precum și dacă vom ținea tot cu mai mare tărie la ea, cum au ținut și fericirii noștri părinți, pentru că așa și ea s'ar putea împlini, tot cu bun succes, sublima misiune culturală.

Acestea trebuie să le facem Dlor cu atât mai vărtos, cu cât de soartea bisericii noastre, este strâns legată și soartea noastră și a poporului nostru și căci dacă nu le-am face, am păcătui greu, și în contra noastră și în contra poporului nostru.

Pentru că însă lacrimile noastre s'aibă cât mai bun rezultat, este neapărat de lipsă Dlor, ca paralel cu îngrijirea de soartea bisericii să îngrijim și de soartea școalelor noastre confesionale, stăruint a le desvolta, a le întări și a le asigura existența, fiind și ele chemate a ajuta biserica la împlinirea sublimiei sale misiuni cultu-

rale. Astfel ni se impune deci, și acea mare datorință, de a stărui, ca o parte din lucrările noastre concentrate până acum, asupra bisericii, pe viitor să o întoarcem și asupra școalelor noastre confesionale.

Ni se impune Dlor, deasfădată să sperăm mai puțin pentru biserică, pentru că cu atât mai mult să putem jertfi pentru școale, și mai ales pentru școalele primare, atât de necesare pentru popor, căci numai așa va putea crește și tineretul nostru, în spirit creștinesc, religios, național și patriotic, ca să devie folositor bisericii, neamului și patriei.

Deși la aceasta, încă să cer mari jertfe, mai ales dela noi intelectualii și fruntașii poporului, dar dacă vom considera că în timpul de acum școala este chestiune de viață și pentru poporul nostru; și dacă vom mai considera că acel popor, ne susține pe noi Arhierii săi, pe câteva mii de preoți și învățători, intelectuali, comercianți, profesioniști, industriali și alții asemenea, pe cari în viitoru numai cu ajutorul învățăturii, ne-ar mai putea susține, atunci vom înțelege că și cea mai mare jertfă ce am pune pentru școală, este prea mică. Căci în ce măsură vom jertfi, în aceia să va lumina și poporul și apoi tot în acea măsură s'ar întări, și s'ar putea susține și pesize și penoi.

În vederea acestora, și a timpurilor grele, prin cari trecem, nu afla cuvinte, prin cari să Vă recomand d-lor, ca una dintre principalele d-voastră ocupațiuni, din această sesiune congresuală, să Vă fie și îngrijirea de soartea școalelor noastre confesionale, de toate categoriile.

Dar fiindcă la toate acestea pe lângă silințele noastre, ni este neapărat de lipsă și ajutorul cel puternic al Prea bunului Dumnezeu, implorând eu, și din acest loc, acel mare ajutoriu, iar pe d-voastră salutându-Vă cordial, declar sesiunea congresului nostru național bisericesc ordinaru pentru anul 1912 de deschisă.

În ședința de ieri, Marți, a congresului național bis. s'au făcut verid. cările deputaților, iar mandatele excepționale se vor preda comisiei verificatoare. Se constituie biroul și Exceleția Sa numește de notar general pe d-l asesor M. Voileanu.

La propunerea d-lui P. Cosma se aleg comisioane: verificatoare, organizatoare, bisericească, școlară, epitropască, petiționară și comisia pentru fundațiunea Gojdu.

Se prezentează rapoartele consistorului metrop. și alte acte intrate, apoi petiții etc. cari se impart comisiei alse. Se dau la căți-va deputați concediile cerute, afară de d-l Dr. St. Fehrovici, a cărui cerere telegrafică se predă comisiei organizatoare.

Ședința proxima se anunță pe azi, Miercuri, la oarele 4 p. m. când se vor începe desbaterile în merit.

Din delegațiuni. În ședința plenară de ieri a delegațiunii ungare, după ce contele Khuen-Héderváry a motivat pe larg creditele extraordinare, s-au adoptat creditele cerute.

Tot eri a avut loc o consfătuire mai lungă între prim-ministrii austriac și ungar asupra sesiunii viitoare delegaționale. Delegațiunile se vor întruni în 15 Nov. la Budapesta.

Opoziția unită maghiară a ținuteri o ședință, în care s-au luat în desbateri ultimele evenimente din camera ungară. Conferența a enunțiat, că nu recunaste hotărârile recente ale camerei. În ce privește situațiunea externă politică opoziția își va fixa punctul de vedere într-o proximă constătuire.

— Banca engleză a decis să urce cu un jumătate de procent dobânda. În cazul acesta banca austro-ungară va urca dobânda la 5 1/2 %.

Audiențe. Ministrul de honvezi bar. Hazay și șeful statului major Schemua au fost primiți ieri în audiență mai lungă de Maj. Sa.

La prânzul curții, dat de Maj. Sa alaltă-eri în onoarea delegaților, Maj. Sa a distins pe P. Sa episcopul Hossu cu o deosebită atențiune.

„Mă bucur — a zis Maj. Sa — că te revăd. Cum te simți? Ești acum deplin sănătos?“

Episcopul Hossu a răspuns, că se simte bine și a mulțumit Maj. Sale pentru interesul arătat.

„Cum te simți în noua dieceză?“ — a continuat Maj. Sa.

„Măși simți destul de bine Majestate — a răspuns episcopul — dacă revăgile ultimelor esunări nu ne-ar fi încheiat atât de cumplit.“

„Cu regret am aflat de nenorocirile, cari au încercat această parte a țării“ — a răspuns Maj. Sa.

„Poporul însă — a observat episcopul — găsește o mângăiere în alipirea sa față de Maj. Voastră, față de patrie și tron.“

„Nu mă îndoiesc de aceasta și îți mulțumesc foarte mult“ — a încheiat convorbirea Maj. Sa.

Unirea Cretelor cu Grecia. În ședința de alaltăeri a camerei grecești, la care au participat și delegații cretani, prim-ministrul Venizelos a declarat, că guvernul Greciei primește hotărârea unionistă a adunării naționale cretane și că de azi începând va exista numai o singură camera pentru Grecia și Creta. Prim-ministrul a invitat pe delegații cretani să se reîntoarcă acasă și să facă alegerile noul după modelul prescris de constituția grecească.

Alianța balcanică. În toate cercurile pontice bulgare domnește credința fermă că, având în vedere stadiul în care a ajuns situația din Balcani, războiul va fi imposibil de evitat. De altfel se asigură, că toate puterile au căzut de acord în cele din urmă convenind, că pacea nu se mai poate menține. Tot ceea ce se poate acum face e să se localizeze războiul numai în Balcani.

Un conducător macedonean a declarat unei persoane demne de toată încrederea, că după ce războiul se va sfârși actuala alianță dintre popoarele balcanice va lua forma unei puternice confederațiuni. Înțelegerea, care e acum între popoarele din Balcani, e de o însemnatate mult

mai mare decât s'ar părea la prima vedere. Nu numai primejdia imediată și lupta împotriva unui dușman comun le fac pe acestea să-și dea mâna; — e o legătură a cărei soliditate va da în viitor roade neașteptate.

Adunarea „Asociațiunei”.

Sibiu 15 Oct. n.

— Dela trimisul nostru —

Sedinta a doua, ținută în continuare luni după prânz a durat până aproape la orele 7 seara.

După rezolvirea interesantei chestiuni a cooperativelor, al cărui rezultat l-am comunicat, au urmat la ordine celelalte propuneri ale comitetului, respective ale comisiunii alese pentru examinarea raportului general.

S'a aprobat modificarea §-lui 22 din Regulamentul afacerilor interne, privitor la oarele de birou ale „Asociațiunii”, fixându-se astfel:

Biroul se compune din funcționarii Asociațiunii (§. 24 Statute) cari își fac serviciul în cancelaria Asociațiunii.

Afară de președinte, vicepreședinte și controlor toți ceilalți funcționari sunt obligați a ține în fiecare zi ore de birou, și anume: iarna dela 8—2 p. m. și vara dela 7—1 p. m. Sala de lectură a bibliotecii va fi deschisă pentru public în toate zilele de lucru dela 5—7 seara.

Orele oficiale ale funcționarilor se vor anunța pe ușa cancelariei.

S'a decide mai departe a se vota speșele avute cu ridicarea monumentului lui G. Bariț, s'a aprobat darea de seamă a comitetului central despre gestuinea financiară a anului trecut și li se dă absolut și s'a aprobat dispozițiile comitetului, cari au reclamat trecerea peste sumele prevăzute în bugetul anului 1912.

La propunerea comisiunii, adunarea enunță necesitatea urgentă a înființării internatului universitarilor români din Cluj și se dă în privința aceasta însărcinare comitetului în sensul hotărârii, ce există.

S'a aduce mulțumită comitetului central pentru ducerea în deplinire a lucrărilor lui Bariț, cum și sculptorului Spăthe pentru lucrarea sa.

Adunarea aprobă înființarea unei secții de drept și îndrumă comitetul, ca la proxima adunare generală să prezinte propuneri concrete în privința aceasta. Propunerile dlor Emil Bran și Dobria, se predau comitetului spre posibilită considerare.

Urmează la ordine zilei referada comisiunii financiare asupra bugetului pe 1913. Referent dl. I. Lăpădatu. Bugetul se votează în cadrele proiectate de comitetul central, cu modificările introduse în urmă.

În legătură cu bugetul se rezolvă și alte chestiuni de importanță.

Astfel este chestiunea postului de conferențiar agronomic. Comitetul central propune, ca postul să se suplinească din lipsa de mijloace. Cu chestiunea aceasta s'a ocupat și comisiunea pentru examinarea raportului general și a ajuns la o convingere contrară comitetului. În consecință propune, ca postul de conferențiar să se susțină și pe viitor. Se naște o discuție mai lungă, puțin cam pasionată. Asesorul I. Ivan și pentru suprimare, vicarul Dr. Il. Pușcar contra suprimării și tot contra suprimării vorbesc referentul comisiunii financiare Lăpădatu, apoi dnl. V. Tordășanu, Dr. Pompliu Cioban, Dr. Cră-

ciunescu, P. Cosma și Osvaldă, care propune, ca postul de conferențiar agronomic să se împreune cu cel pentru cooperative.

Putându-se la vot propunerile se hotărăște cu unanimitate susținerea postului de conferențiar agronomic. Speșele la ieșirea în comune să le suplească „Asociațiunea”.

Pentru acoperirea speșelor împreunate cu acest post, apoi pentru banii de cvartir (800 cor.) și cvinchenalii pentru secretari, cum și pentru alte trebuințe, se recere aflarea de nouă venituri pentru „Asociațiunea”.

S'a propun diferite măsuri spre acest scop și s'a năste o discuție vie. Un mijloc de venit ar fi urcarea taxei elevilor la internat, altul urcarea taxei de membru ordinar. Referitor la urcarea taxelor elevilor s'a fac două propuneri: urcarea cu 100 și cu 200 cor., anual. S'a primește urcarea cu 100 cor., fixându-se astfel taxa anuală de 600 cor.

S'a mai primese în privința aceasta următoarele propuneri, făcute de comisiunea pentru examinarea raportului comitetului central:

Banca generală de asigurare din Sibiu să fie rugată a-și da întreaga ei cvată filantropică-culturală „Asociațiunii”.

Comitetul să stăruie pentru înmulțirea membrilor „Asociațiunii”, mai cu seamă între preoți și învățători, folosindu-se spre acest scop și de sprijinul Consistoarelor noastre.

La punctul dela ordinea zilei: întregirea comitetului central prin alegerea unui membru ordinar și a unui membru suplitor, comisiunea de candidare, prin referentul ei dl. Em. Ungureanu propune, ca în locul repozatului Dr. Liviu Lemeni să fie ales membru ordinar Dr. Eus. R. Roșca, iar ca membru suplitor să fie ales dl. Dr. Lăciș Borcin, adv. în locul lui S. Sever Secula, repozat. Propunerea se primește cu unanimitate.

D-l Dr. A. Crăciunescu, referentul comisiunii pentru înscriere de membrii noi, raportează că s-au înscris câțiva membrii fondatori și mai mulți ordinari, adunându-se ca taxe suma de 3170 cor.

D-l Dr. Aurel Vlad, invită „Asociațiunea” să-și țină adunarea generală viitoare în Orăștie. Invitarea se primește cu aplauze.

Terminându-se agendele, dl. Andr. Bărcănu mulțumește membrilor pentru participare la adunare și pentru desabaterile serioase și obiective și declară de închisă adunarea. dl. Dr. Aurel Vlad mulțumește d-lui președinte pentru abila conducere și d-lui V. Stroiescu pentru binevoitoarea participare la sedințele și lucrările „Asociațiunii”. Publicul face din nou ovăși însuflețite marelui mecenat.

Petrecerea.

Seara la 9 ore s-a dat în sala de la Gesellschaftshaus, petrecerea cu jocuri naționale. Au strălucit costumele și jocurile noastre naționale. Intre porturi a excelat cu deosebire portul de Fădureană. Membrii societății „Hora” au executat frumoase jocuri naționale, pe lângă glas de fluer și cântări vesele de joc. Un public numeros a luat parte la petrecere, între cari și străini, admirând portul și jocurile noastre. Am văzut și pe dl. V. Stroiescu, care, după cum a spus, a rămas foarte mulțumit cu cele văzute.

Cu petrecerea de luni seara, s-au terminat serbările „Asociațiunii”. Rap.

Din discursul Mitropolitului Meșianu rostit Duminecă în catedrala din Sibiu.

«... Și pe noi, iubitorilor frați și fi în Domnul, tot numai simțul dragostei evanghelice ne-a înrunit acum aici, în număr așa mare și frumos, venind unii din depărtare, alții din apropiere, pentru a ne manifesta dragostea noastră evanghelică prin continuarea și dezvoltarea marelui opere a luminării și cultivării poporului nostru, operă inițiată înainte cu 51 de ani de fericitul nostru mitropolit Andrei Baron de Șaguna, ajutat și de fericitul mitropolit al fraților noștri români, gr.-catolici Alexandru Sterea Șulău, și de alți fruntași ai noștri.

«Văzând adevărat acei fericiti mitropoliți, de amintire în vece binecântată, că poporul nostru, biserica cea vie a Domnului, din lipsa de lumină și cultură, lipsă provenită din vitregitatea timpurilor, întâmpina multe și mari greutăți, în năzuința lui spre înaintare, greutăți, ce numai prin lumină și cultură s'a pot paraliza, și mai observând, că asemenea lipsă de lumină și cultură ar putea periclită viitorul și chiar existența poporului nostru: s'au rezolvit a-și extinde lucrările lor de luminare și cultivare a poporului și pe terenul social, folosind cu frumoase rezultate și de ceilalți compatrioți ai noștri.

«Astfel, încă în anul 1861 s'au constituit și s'au organizat într-o societate culturală numită: «Asociațiunea pentru literatură română și cultura poporului român». Societate ce ofere tuturor fruntașilor noștri fericita ocaziune, de a-și manifesta dragostea evanghelică către popor, prin conlucrarea la luminare și cultivare a lui și pe terenul social și economic și așa a-și asigura un viitor tot mai bun și mai fericit.

«Pentru a continua și a desvolta lucrările acelei opere mărețe, ne-am întrunit și noi aici, în număr așa mare și frumos, veniți din apropiere și din depărtare. Ne-am întrunit la adunarea generală anuală a «Asociațiunii», pentru a cerceta și examina rezultatul lucrărilor din anul trecut, și a consulta și a combina cele de lucru în viitor, la ajungerea scopului ce urmărim...»

Războiul din Balcani.

Știrile alarmante despre trecerea trupelor turcești pe teritoriul Sârbiei este considerată ca o provocare a Turciei față de statele balcanice, deoarece în aceeași zi au trecut trupe turcești și pe teritoriul bulgar. Rapoartele oficiale din Belgrad spun, că Turcii s-au retras din nou pe teritoriul turcesc, unde stau gata pentru un nou atac. În orice caz atacul trupelor turcești, înainte de a se declara în mod oficial războiul, a agravat situația.

Știrile mai nouă sunt următoarele:

Semlin, 15 Oct. Lupta între trupele turcești și sârbești dela Ristovaț s'a terminat asvora. Turcii s'au retras pe teritoriul turcesc, lăsând pe teren câțiva morți.

Belgrad, 15 Oct. În urma atacului turcesc prim-ministrul Pașici a avut o convorbire mai lun-

gă cu ambasadorul Rusiei. Se spune, că acest incident nu va schimba planurile Sârbiei, dar guvernul a luat toate măsurile pentru respingerea astorfel de atacuri. În nota sârbească, care va însoți apropiata declarare a războiului, se va înșira și atacul dela Ristovaț.

Luptele cu Muntenegrii.

Cetinje, 15 Oct. Statistica oficială publică următoarele: Până Duminecă seara au căzut din partea Turcilor un colonel, 4 ofițeri, 25 subofițeri și 650 soldați. Au fost răniți 92 soldați, iar 126 cu fost făcuți prizonieri. Pierderile Montenegrinilor sunt 148 morți, 582 răniți iar 2 soldați au dispărut.

Podgorița, 15 Oct. Bombardarea orașului Tuzi s'a reluat eri, fiindcă tratativele de predare n-au avut succesul dorit. Grașul Vranja de abia se mai ține. Comandantul armatei de nord, generalul Vukotici, a cucerit lângă Guzinje trei poziții turcești.

Podgorița, 15 Oct. (Oficial) După o luptă sângeroasă orașul și fortificațiunile dela Tuzi s'au predat împreună cu 5000 soldați turci.

Constantinopol, 15 Oct. Trupele turcești concentrate la Guzinje, după ce au primit ajutoare, au luat ofensiva și au respins pe Muntenegrii peste graniță. Pe ambele părți au fost mari pierderi. Luptele dela Berana continuă.

Note peste note.

Constantinopol, 15 Oct. Poarta a înmanuat eri răspunsul ei la nota Puterilor. În acest răspuns se spune, că Poarta recunoaște necesitatea reformelor, crede însă că o influință streină ar periclită această operă. Apreciază pe deplin năzuințele Puterilor mari și va face totul, ca să delăture eventuale calamități cu urmări incalculabile. În ce privește tratatul din Berlin Poarta e hotărâtă să ducă în îndeplinire legea din 1880 în toată estinderea ei istorică și va prezenta în privința aceasta parlamentului un proiect de lege. Autoritățile turcești vor primi ordine, să execute cât mai urgent legea din 1880.

Constantinopol, 15 Oct. Ambasada Greciei a predat Porții o notă, în care se cere să se dea libere în timp de 24 ore toate vasele grecești, reținute în Bosfor. În caz contrar Grecia va lua toate măsurile dictate de împrejurări.

Constantinopol, 15 Oct. Poarta a notificat guvernului grecesc, că va libera toate vasele grecești, cari au pe bord mărfuri streine.

Conferență europeană.

Viena, 15 Oct. Ambasadorul Franței a înmanuat eri ministrului Berchtold o notă, în care insistă asupra ținerei unei conferențe a Puterilor mari în chestia balcanică. Această notă a fost prezentată și celorlalte Puteri și este primită cu aprobare.

P. S. Sa Episcopul Gherlei la Năsăud.

Deși am publicat la timpul său un raport în materia aceasta, dăm loc și acestui raport, care completează și în parte rectifică cele publicate până acum în ziarul nostru.

Practic mare, sârbătoare rară, evenimente într'adevăr istorice și epo-

cale au fost și s'au desfășurat în Năsăud în zilele 3, 4, și 5 Octomvrie n. a. c. cu ocaziunea vizitei marelui și bunului nostru arhieru Dr. Vasile Hossu.

Numai o penă de tot dibace ar putea scoate în adevărată și clară lumină însemnătatea acestor zile festive.

Lumea, obștea mare românească, departe de noi, departe de ținutul nostru, nu cunoaște deplin acest centru, acest focal de adevărată cultură românească; — ca să amintesc între altele liceul, școala primară națională cu corporațiuni didactice cu cari s'ar putea mândri ori care altă naționalitate conlocuotoare în patria noastră; — una dintre cele mai vechi casine românești, care în anul trecut și-a serbat jubileul de 50 de ani; — despărțământul Asociațiunii care, după constatările oficiale, în anul din urmă a dezvoltat cea mai mare activitate culturală dintre toate celelalte despărțăminte; — despărțământul fondului de teatru care a dat numeroase și foarte succese reprezentății teatrale; — una dintre cele mai vechi reuniri de cântări, care în un șir frumos de ani de câteva decenii a cultivat și cultivă cu adevărat succes și progres strălucit cantarea artistică românească, aranjând an de an concerte mult succese și bine cercetate de intelectuali din întreg districtul, — și multe altele; — zic, lumea mare românească, fiind departe de noi, nu le poate și nu i s'a dat ocaziune să le poată aprecia după merit și trăește de multe ori în părere de tot greșită, fiind fals informată despre viața noastră națională românească din acest colț de țară.

De cele mai multe ori indivizi nechiecăm, necompetenți, sufletele mici, dar negre chiar și la cele mai frumoase manifestări naționale-culturale se năzuesc a ascunde și a mistifica adevărul, profanând în chipul acesta tot ce acest ținut are mai sfânt și mai bun; — și o face aceasta fiindcă dănași n'au nimic ce pierde, nici poziție socială, nici nume, uici reputație și în toată viața noastră publică nu numără și nu reprezintă nimic; — iar presa noastră românească — buna fide — dă loc acestor informații pătimăse și rățăcioase, nesupunând la o severă cenzură rapoartele provenite de atari paraizi ai neamului nostru românesc.

Premiind aceste, mă voi nizu, după putință, a descrie în modul cel mai fidel și obiectiv festivitățile aranjate în onoarea prea bunului și marelui nostru arhieru Dr. Vasile Hossu.

Știrea că în ziua de 4 Octomvrie cu ocaziunea serbării onomastice a Măjestății Sale Împăratului și regelui nostru apostolic Francisc Iosif I. și serbării a 49 de ani dela deschidere liceului din Năsăud, vom avea în mijlocul nostru pe mult doritul și iubitul episcop al Gherlei Dr. Vasile Hossu! a umplut de veselie toată suflarea românească din faimicul district al regiunii noastre al 2-lea de graniță românească dela Năsăud, cu atât mai vărtos ca de 24 de ani acest ținut n'a avut fericirea de a putea primi pe înaltul său Păstor sufletesc. S'au abătut și pe aici înalți prelați, dar aceia nu erau ei noștri, ci străini de sfânta noastră biserică, de ecumpa noastră limbă, străini de zănuțele și aspirațiunile neamului nostru. Pe toți i-am primit cu iubirea creștinească a deaproapelui, aveam însă un dor nestâns să vedem în mijlocul nostru pe înaltul și prea bunul nostru arhieru, care nu cu mult după instalarea sa ni-a făgăduit că va veni cu drag la noi, va considera Năsăudul de a doua reședință a P. S. Sale, pentru că ne are atât de dragi și că noi îi suntem mărgăritarii nobilei lui suflă.

Sărac bădișorul meu.

(Formă populară.)

Sărac bădișorul meu
Să mi-l ție Dumnezeu.
Cât șeade de depărtat
Dela noi al treilea sat
Și tot vine 'n serbători
De-mi aduce fragi și flori.
Prin multe păduri el trece,
Gândul meu îl tot petrece,
Pe multe poteci el vine
Tot gândind, visând de mine.
Peste ape și livezi
De nici n-ai putea să crezi.
Ploaia-l plouă, vântu-l bate
Și el toate le răbate.
Dealuri îi se pun în cale
Stânci în drumu-i se prăvale,
Dar el vine necurmat
Pe murguțu-i înspumat.
N-are tihnă, n-are pace
Până nu mă strânge 'n brațe.

Bistrița. Emil A. Chiffa.

Alexandru Lăpușneanu.

— Fragment. —

Intre cele 44 de volume ce cuprind manuscrisele rămase dela marele Eminescu și donate de d. Titu Maiorescu Academiei Române, se află un volum, format mare, de vre-o 600 de pagini, care cuprinde numai piese de teatru.

Dintre acestea — cari de altfel nu sunt decât fragmente, foarte interesante totuși — o parte au fost publicate prin reviste de către d-nii I. A. Rădulescu-Pogoneanu și Il. Chendi.

Însărcinat de o librărie din Iași, care editează sub îngrijirea d-lui A. C. Cuza, întreaga operă a lui Mihail Eminescu, de-a cerceta manuscrisele postului, atât pentru îndreptarea greșelilor — unele foarte mari — din edițiile actuale, cât și pentru copierea mate-

rialului inedit, cât se va putea, găsesc printre alte fragmente de teatru nepublicate încă și acest interesant fragment dintr-o piesă proiectată asupra domnului lui Alexandru Lăpușneanu.

A. C-n.

Veveriță.

Vere, ce mai e cu Gruie?
Movilă. Pe cât știie la Hotin;

Turcii-l țin închis acolo
pe cuvânt că e hain.

Cum a auzit că Turcii
de acum păzesc cetatea

Și că numai pentru oameni,
să le știe dreptatea

E un păcălăb acolo...
Gruie și-a eșit din minți..

Ridicând un pumn de oameni
înarmați până în dinți

El se duse drept la pașă... —
Cine te-a trimis aice

Pașo? Turcu atuncea rade:
Domnul vostru, măi voinice!

Domnul? sise Gruie.

Cine-i ăla? Care Domn?

Domnii legiuți ai țării
dorm de veșnicul lor somn.

Pe mormintele închise,
în locaș întunecos,

Noi boerii-am ales Vodă
în Moldova pe Hristos

Păcălăbi sântem cu toții
și ostași ai lui Iisus

Iar acela care Vornic
peste noi cu toți l'am pus,

N'are drept să dea din țară
loc măcar de două palme...

Cracale, uricar.

Si astfel din vorbă 'n vorbă
au ajuns și la sudalme

Și la harță sângeroasă...
Începură să se bată.

Până n'au rămas ai noștri
nici c'o singură sgeată.

Apoi se luptară 'n săbiu,
toți căzură pân 'la unu!

Prins a fost la urma urmei
numai Gruie, el nebunul.

Veveriță

Ce-au făcut Turcii cu dânsul?

Movilă Știu eu vere? Se socate

Că de viață-l să s'atingă
după lege nu se poate.

Numai Vodă e stăpânul
pe viață și pe moarte.

S'auzea că Lăpușneanu
a trimes la ei o carte

Ca să-i dele drumul Turcii...
Lor le place viteaz bun

Iar fi dat în dragă voie,
ori cât fie de nebun...

Mofoc.

Ce 'ntrebați la deal la vale
verificani ce e cu Gruie,

Intre voi nu este nimeni
care poate să v'o spuie?

Și de bietul om vă place
să mai faceți încă glume..

E aici, e mort sârmanul,
e pe ceea'altă lume,

Mort, cum mor la noi vitejii
fără drept și judecată;

Ei! erau mai bune vremuri
în Moldova altă-dată.

Ms. Acad. Rom. 2253 p. 208.

(Ramuri) Mihail Eminescu.

Pentru comoditatea cumpărătorilor din Transilvania, am deschis o Filială în stil mare în Brașov, strada porții Nr. 60. Înainte de a vă procura mobile, vizitați depositul nostru, deoarece firma noastră în toată Transilvania este cea mai capabilă de concurență, având cel mai mare deposit

Fabrică de mobile Székely și Réti

Marosvásárhely, Széchenyi-ter 47.

Brașov, Strada Porții 60.

Se creditează fără urcarea prețului și plată în rate.

Pentru pregătirea programului de primire și pentru aranjarea tuturor festivităților s-a ales un comitet aranjator constând din domnii: vicarul Alexandru Halită, Ioan Cioacan, profesor universitar în penziune și deputat dietal, Iulian Marțian, maior pensionat și directorul băncii «Mercur» din Năsăud, Ioan Ghetie, directorul liceului din Năsăud, profesorii Emil Domide, Teodor Șimon și Ștefan Scridon, Clement Grivase, directorul școlii fundanționale Anton Hangea, învățător la aceeași școală, notarul comunal Alexandru Pălăgieș, subprimarul Alexandru Născuț, avocatul Dr. Alexandru Davidu.

La compunerea întregului program partea leului a avut-o dl. deputat Ioan Cioacan și par. vicar Alexandru Halită, cari n-au cruțat osteneală și drumuri, făcând tot posibilul pentru buna reușită a acestor festivități, — ceea ce spre fața și mândria noastră a și succedat peste așteptare.

Deja cu multe zile mai înainte în orașelul nostru era o mișcare cu mult mai vie ca de comun. Pe toate străzile vedeai cară și lucrători luptând contra naturii atât de vitregă în vara și toamna aceasta, nizuindu-se a aduce în rând bun străzile și trottoarele pline de noroi în urma numărătoarelor exundări din anul acesta. A și succed pe deplin și Năsăudul a căpătat cu totul altă față, — vrednicia agilității notar Alexandru Pălăgieș și sânguinosului primar Constantin Anton.

În fața edificiului fondului central școlastic și de studii din districtul Năsăudului se înalță o pompoasă poartă triumfală cu două inscripții, — deasupra, în arc, era inscripția: «*Întru mulți ani slăvane*», iar ceva mai jos, în linie dreaptă, inscripția: «*Bine ai venit*». Între inscripții, pe o tablă rotundă, se vedea pictată în pastel acvila romană. Poarta grandioasă cuprindea întreaga stradă în lățime de 22 metri, având o înălțime bine proporționată; — toată decorația a fost executată cu adevărat gust artistic, — meritul profesorului de desen Teodor Șimon.

Întreg drumul, dela poarta triumfală până la biserica gr. catolică din piață, a fost prefăcut într-o frumoasă promenadă de brazi și molizi, la aranjarea căreia a conlucrat mult zelosul învățător al școlii fundanționale Macedon Linul.

Aceasta era icoana Năsăudului în ziua de 3 Octomvrie, când trenul dela amiază aducea în mijlocul nostru pe mult doritul oaspe cu suita sa.

La stațiunea căii ferate din Nimegea-Ungurească, granița cercului Năsăud, înaltul prelat a fost întâmpinat și binevenit de protopretorele cercului Năsăud, Czirjék László, având la suita sa și pe protopretorele cercului Rodna-Veche, Gheorghe Hojda și pe pretorele Năsăudului Vasile Ghetie. Tot aici a fost întâmpinat și de senatele bisericesti ale comunelor din apropiere, Mocod, Tăure și Mititel. La gara din Năsăud a fost întâmpinat de primăria comunală sub conducerea primarului Constantin Anton și a notarului Alexandru Pălăgieș. Vorbirea de binevenitare a ținut-o Alexandru Pălăgieș, la care a răspuns P. S. Sa mulțumind pentru călduroasa primire.

Dela stație până la poarta triumfală s-a desfășurat frumosul conduct al unui imponent banderiu de circa 100 călăreți, organizat și bine instruit de maiorul Marțian. În fruntea acestuia mergea subprimarul Alexandru Născuț care, deși înaintat în vârstă, totuși părea atât de flexibil și elastic, ca și străbunii noștri, falnicii grănițeri, n-învinșii luptători dela Botoșani, Vaslui, Dealul Hontili, Turnu-Măgurele etc. etc. contra Turcilor și cei dela Bodental, Dahn, Hürtel, Wanzenu, Geisberg, Schifferstadt, Fräischbach, Mannheim, Koblenz, Mainz, Mombach, Bassano, Arcole, etc. etc. contra Francezilor.

A urmat apoi conductul pompierilor din Rodna-Veche și din Năsăud în perfectă ordine și bine disciplinați, a imus mult prezentarea pompierilor din Rodna-Veche în uniformă. Pretutindenea lume multă de intelectuali și popor. Clopotele tuturor bisericilor din Năsăud în conglăsiure și bună armonie vesteau norodului impacienc sosirea Arhiepiscopului său.

La poarta triumfală a fost întâmpinat de reprezentanții tuturor grănițierilor în frunte cu dl. deputat Ioan Cioacan, care într-o frumoasă și măduvoasă vorbire a făcut cunoscut P. S. Sa istoricul glorios al acestui ținut, meritele neperitoare ale antecesorilor noștri, cari au udat cu sângele lor aproape toate câmpurile Europei până la desființarea regimentului de graniță la

1851 când apoi, luându-se grănițierilor arma din mână, aceștia au pus în mână filor săi o armă cu mult mai puternică și mai măiestră — arma culturii și a științei — prin aceea că au avut câștigat cu mari jertfe și prin sângeroase lupte au l-au împărțit între dășii, ca și cum au făcut cei din regimentul al 3-lea de graniță, Săculi din Ardeal, ci au întemeiat fondurile Năsăudene, din cari să se susțină școale medii și primare pentru înalțarea și prosperarea neamului și a patriei noastre.

La această pătrunzătoare vorbire răspunde P. S. Sa cu lacrimile în ochi, și cu multă dragoste și satisfacție sufletească își exprimă iubirea și afecțiunea ce o are față de ținutul nostru, față de instituțiile noastre culturale și declară că va fi pururea al nostru, ne va iubi întotdeauna, va avea la sufletul său aceste sfinte așezăminte culturale și va munci împreună cu noi pentru înflorirea lor.

Dela poarta triumfală pornește marea convoi de călăreți și de pompieri înspre piață prietore rândurile inteligenței și poporului din loc, ale elevilor dela școala primară fundanțională, confesională, și de stat, apoi dela gimnaziul fundanțional, în urmă printre rândurile meseriașilor, toți cu stindardele lor. După convoiul mergea trăsura protopretorală, ca avangardă, apoi în trăsura a doua apare blanda și majestatică figură a P. S. Sale, însoțit de părintele canonic Dr. Octavian Domide, iar în altă trăsură par. canonic Dr. Petru Fabian și par. Dr. Alexandru Ghetie, profesor la seminarul teologic din Gherla, — apoi mai multe trăsuri cu frunța de ai noștri. Acest mers dela poarta triumfală până la biserica a fost cu adevărat triumfal, cași care pe aici dela desființarea graniței încoace nu s'a mai văzut.

(Finea în numărul viitor.)

ȘTIRI.

— 3 Octomvrie v. 1912.

Comercianții. Cu ocaziunea adunării „Asociațiunii” la Sibiu, au fost convocați și comercianții români, spre a lua măsuri pentru înființarea proiectatei reușite a comercianților noștri. La adunare au fost prezenți vre-o 50-60. de comercianți și încredințați de al lor. S'au ținut luni două ședințe, sub prezidiul dlui Victor Oniș; notar a fost ales dl. Nic. Bratu. În ședința primă a cetit dl. Oniș lucrarea sa: *Istoricul comerțului*, bine reușită și apreciată. Lucrarea se va tipări în broșură După discuții temeinice s'a hotărât înființarea Reuniunii și s'a ales o comisiune pentru redigiarea statutelor. La Reuniune vor fi membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutatori. Ea va crea după posibilitate o centrală pentru comercianți și va griji și a apăra interesele comercianților români.

Dorim succese depline comercianților noștri.

O rectificare. Părintele protopop al Făgărașului Nicolae Borzea ne trimite o declarație privitoare la notița «Mizeriile Făgărașului», apărută în N-rul 158 al «Gazetei Transilvaniei», în care aduce la cunoștința publică, că nu e adevărat, că ar fi dat ordin, fie în scris, fie verbal, preotului gr. or. din protopopiatul Făgărașului, ca să nu participe la adunarea nou înființată dela despărțământ «Șercaia» al Asociațiunii.

Turneul artistului Rădulescu. Artistul român, d. Ionel Rădulescu, așa de bine cunoscut și apreciat la noi în Ardeal, va continua turneul său prin centrele noastre românești mai însemnate. Joi în 17 Octomvrie va fi în Sân-Nicolaul mare. Dorim succese depline simpaticului nostru artist.

Biblioteca arhiepiscopalească din Blaj a primit zilele trecute o frumoasă donațiune: o colecție compactată a operelor sf. Augustin, tipărită în 10 tomuri mari, format folio, la Lyon în 1568. Marinosului dăruitor, care este D-l Dr. Alexandru Vajda-Voevod, deputat național, i-se exprimă prin aceasta recunoștință și mulțumită. — Dr. Victor Macaveiu, bibliotecarul arhiepiscopalească.

Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaj s'a constituit în Ședința din 13 Octomvrie a. c. în modul următor:

President: Ioan Crișan a. IV. Vice-president: Ioan Bozdog a. III. Secretar: Emil Tătar a. IV. Cassar: George Tănăveanu a. III. Controitor: Octavian Moldovea a. II. Arhivar: Horațiu Tit Grama a. III. Bibliotecar: Alexandru Precup a. II. Vicebibliotecar: Crăciun Radu a. I. Notar: Petru Feneșan a. I. Econom I: George Pataky Văleanu a. III. Econom II: Aurel Horvath a. I. Econom III: Iuliu Covrig a. I.

Membrii în comisia literară: Pompiliu Boeriu a. IV, Leonte Opreșiu a. IV; Valer Crișianu a. III, Romul Moldovan a. III; Ioan Pop a. II, Ioan Modrigan a. II; Traian Popa a. I, și Alexandru Rusu a. I.

Societatea his. lit. »Alexi-Șincail« a teologilor gr. cat. din Gherla s-a constituit pe anul școlar 1912/13, în următorul mod: Președinte: Andrei Bojor; vicepreședinte: Alexandru Pop N. clerici de a. IV.; secretar: George Mănzat; cassar: Augustin Bud, clerici de a. III.; controitor: Alexandru Leményi, cleric a. IV.; notar: Emanuil Pioras, cleric a. II.; vicesenar: Gavrilă Peter, cleric a. I.; bibliotecar: Julian Man I. Aurel Ghilea II, clerici de a. III.; arhivar: Gavrilă Bichigean, cleric a. II. Membrii comisiei cenzurătoare sunt: Iulian Man, Teodor Macrea, Adrian Lupan, Vasile Pop B., clerici a. III.; Traian Șimon, Aurel Coza, cl. a. II.; Vasile Zoicaș și Emil Lobont, cl. a. I.

Expoziție de copii. În scopul promovării stărilor igienice și a înbunătățirii condițiilor de trai ale populațiunii, »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu«, va aranja Duminecă, la 7/20 Octomvrie 1912, în comuna Rășinari, o expoziție de copii împreună cu distribuie de premii în bani. Expoziția se va ține în salet școlii gr. or. române și se primesc numai copii locuitorilor din Rășinari, cu vârsta dela 1 până la 4 ani. Se vor distribui 58 premii, în valoare de 250 coroane. La aceste concurge: Reuniunea agricolă cu 50 cor., iar cu restul comuna politică și comuna bisericăscă, Institutul de credit și economii »Andreeana« și fondul mizerilor din Rășinari. Împărțirea premiilor se face în mod sărbătoreț, ținându-se mai întâi în prezența juriului, a comitetului aranjator, a exponenților și a publicului întrunit: conferența medicului Dr. Ioan Bucur, tractând despre igiena populației dela sate, și producțiunea cu cântări, declarațiuni și jocuri de copii a Azilului de copii. După premiare, se va cerceta expoziția industriilor de cămăranjată cu acest prilej.

Atentat contra lui Roosevelt. Din Milwaukee (America) se anunță: Pe când expresdintele Roosevelt voia să intre în otelul Gilpatrick pentru a-și ținea vorbirea de agitație în fața adunării electorale, — din mulțimea cel aștepta la intrarea otelului se repezi un tinăr, care pare a fi nebun, și trase patru gloanțe de revolver asupra expresdintelui. Din întâmplare, un singur glonț ie atinse brațul drept. Intervenția imediată a poliției l-a salvat pe atentator de furia poporului, care voia să-l linșeze. Roosevelt însă — fără să se supue vizitei medicale — intră în sală, unde alegătorii îl primiră cu un entuziasm deosebit. La cererea sa, secretarul îl înfățișă pe atentator, care însă la întrebarea expresdintelui: »pentru ce a cercat să-l împuște, îngâlbni fără a-i răspunde ceva. Atentatorul a fost condus apoi la poliție, iar Roosevelt a ținut o vorbire în contra trustrilor și a corupțiunii, care a stărnit o înfulețire, ca nici una alta din vorbirile sale. Medicii au constatat că rana nu este periculoasă.

O scrisoare a lui Enver-Bey. Din Constantinopol se anunță, că comandantul trupelor turcești din Benghazi, Enver bey, a adresat sultanului o scrisoare, zicând că-i va fi cu neputință, chiar după încheierea păcii cu Italia, de a re-trage trupele turcești și de a părăsi pe Arabi, după cum nici aceștia nu l-ar lăsa să plece. Scrisoarea a fost remisă consiliului de ministrii, ținut la 7 Octomvrie. A doua zi, la invitațiunea guvernului, s'a ținut un mare consiliu, la care au luat parte ofițerii superiori ai statului major împreună cu Mahmud Sevkett pașă. S'a exprimat părerea că încheierea păcii cu Italia este necesară față de situația din Balcani. Ofițerii ar fi semnat un proces verbal în acest sens. Se zice, că Poarta încearcă acum să încheie un acord cu marele șah Senusi, acordându-i oarecare prerogative religioase pentru ca să-și exercite influența întru pacificarea Arabilor din Tripolis și Benghazi.

Aventurile unui soldat austriac. Cu vaporul »Graz« al soc. Lloyd a sosit

alaltaeri în Triest infanteristul Petru Kutschera, care servea în reg. 86 din Uvac. Kutschera a declarat, că înainte cu 3 luni, pe când se afla ca santinele cu un corporal la granița Sandjaciului, se iviră fără de veste de pe hotarul turcesc, trei soldați de graniță turci, cari, după ce au ucis pe corporal, care cercase să se apere cu pușca, pe el l-au luat ca prizonier și sub escortă militară l-au transportat la Constantinopol. Aici a fost aruncat în închisoare, iar mai târziu trimis să lucre ca arestant în diferite locuri. Astfel, pe când era odată la lucru, i-a succed să dezerteze. După stăruiri în dreapta și-n stânga a ajuns la consulatul austro-ungar, de unde a primit bani și-a fost trimis la Triest. Kutschera se află acum în Triest, iar autoritățile militare au pornit cercetare în această chestie.

Femeile la universitate. Foaia oficială de Duminecă publică un rescript al regelui, prin care li se acordă femeilor, cari au implinit 16 ani și au absolvat cu succes patru clase medii sau alte clase paralele acestora, dreptul de a fi primite în cursurile de contabilitate de stat, ce obicinuiesc să se țină la facultățile de drept și științele de stat, respective la academiile de drept. Primirea femeilor în aceste cursuri depinde însă de concesiunea ministrului da culte și instrucțiune publică.

Nutreț ieftin pentru albine. Ministerul de finanțe a pus la dispoziția cultivatorilor de albine 5000 măști metrice de zahăr crud, scutit de dare, pentru a-l folosi ca nutreț pentru albine. Un klg. din acest zahăr, afară de porto, costă 31 flori. Cantitatea minimă ce se distribuie face o mază metrică. Comanda se poate face numai pe coale de comandă anume, pe cari le distribuie asociația regnicolă a cultivatorilor de albine. Câtă vreme gerul de astă primăvară a nimerit floarea plantelor, din cari adună albinele mierea și mai ales floarea băgrinilor, această dispoziție a numitului minister este de un vădit folos. În atențiunea stuparilor.

O crimă groznică s-a petrecut sătămăna trecută în comuna Frăsinet din România. Bătrânul Nicula Ceaprazu de 64 de ani, din sus numita comună având o ură veche asupra ginerelui său Neacșu Vlădan, l-a atras în cursă. După ce a pofit pe ginere în casă, sub pretextul de a se împăca cu dansul, bătrânul a pus mâna pe un topor și a bătut atât de grav pe nefericitul ginere încât acesta a murit peste câteva ore. Când bătrânul criminal a văzut, că victima nu mai răsuflă a luat ca cadavru aruncându-l sub pat. În dimineața următoare bătrânul și-a chemat pe un fiu al său, Dumitru de 20 ani, care pare a fi tâmpit, și amenințându-l cu moartea dacă va spune ceva, l-a însărcinat să îngroape cadavru în pădure. Băiatul a scos cadavru de sub pat și ascunzându-l sub velințe l-a pus într-o căruță, cu care a pornit-o spre pădure. În momentul când să intre în pădure, Dumitru a fost întâmpinat de trei țărani ce mergeau cu fiul mortului, un baiat de 16 ani, care văzând pe Dumitru, s'a apropiat de căruță și l'a întrebat unde merge; acesta însă a luat-o la fugă, fără să-i răspundă. Țăranii apropiindu-se de căruță și dând veștele de-o parte, au descoperit dedesubt cadavru lui Neacșu Vlădan. Immediat au întors căruța și s'au dus la primarul comunei, căruia l-au arătat cadavru și împrejurările în cari l-au descoperit. Jandararii au arestat pe bătrânul criminal Nicula Ceaprazu, care anchetat, a mărturisit monstruoasa sa crimă.

Știri mărunte. În minele de cărbuni North Leli din Australia a izbucnit un incendiu, care a închis eșirea din mina a 90 de muncitori. O telegrama ulterioară vestește, că focul a fost stins. Directorul minei speră, că o parte din acești muncitori s'au putut salva prin diferitele galerii ale minei.

— În gara Torbagy a avut loc o ciocnire de trenuri. Un tren personal, ce venia dinspre Budaörs, s'a ciocnit cu un tren de povară, ce staționa în gară. 5 pasageri și un frănar au fost grav-ranți.

— Într-o fabrică de pielărie din Hitzingen s'a întâmplat o explozie de benzină, în urma carei vre-o 15 persoane au fost unele mai grav, altele mai ușor ranite.

— Din Petersburg vine știrea, că exregele Manuel, care se află în drum spre Moscova, s'a îmbolnăvit așa de rau, încât de câteva zile e silit să rămână în pat.

— Din Tiflis se anunță, că alaltaeri a avut loc acolo un puternic cu-

tremur de pământ, care a cauzat pagube considerabile.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: »Sékely și Kéti«, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Apollo-Bioscop. Joi 17 Octomvrie și Vineri 18 Octomvrie: La Rochell (vedere). O vânătoare a Maj. Sale la Ischl. — Idealul chinemei (Umor). — Biciclistul (Umor). — Erezii cari plâng. (Umor). — În momentul din urmă (dramă). — Fata vitează (minunată dramă americană într-un act, 600 m.) Afară de program: Infernul morților. (Dramă indiană captivantă în trei acte. 1600 m.)

Urania-Kino. Programul pentru Joi 17 și Vineri 18 Oct. n.: În jurul Neapolei și vesuviului (După natură). Pathe) — Torquato Tasso (După drama lui Göthe. — Un prânz ieftin (umor). — Măța sălbatică (După natură). — În ultima oară. (Dramă din viață. Film 1600 m.) — Boxist din dragoste (Mare urdrescă cu Max Linder).

Clasă I reviste.

»Serbările dela Blaj« — publicația despărțământului Blaj, pe cum ni-se spune din parte competentă, bucurat s'a de o trecere neașteptată.

Nenumărat este numărul celor cari au comandat două și mai multe exemplare. Relevăm însă în chip deosebit munificența fraților Dnii Antoniu și Petru Mocsonyi, cari au comandat singuri nu mai puțin de 70, exemplare. De asemenea entuziasmul Domn A. D. Florescu din București a dat suma de 100 lei, pentruca 5 ex. din »Serbări« să i-se trimită dansului, iar pentru restul banilor să se distribuie exemplarele corespunzătoare la țara. Căți-va din bărbații marcanti ai vieții noastre românești și-au rescumpărat apoi în chip munificent exemplarele de onoare, ce li s'au trimis. Comitetul central al »Asociațiunii«, pe cum suntem informați, a hotărât de asemenea, să cumpere, din bugetul său un număr oarecare de exemplare. Așa încât, din întreg tirajul publicației abia mai sunt nedesfăcute vre-o două-trei sute de exemplare, de aceea cetitorii noștri cari nu au încă și ar dori să mai aibă această scriere, atât ca cuprins cât și ca execuție tehnică, de o reușită splendidă — să grăbească a se adresa Dlui profesor Dr. Victor Macaveiu (Blaj—Balázstaiva), eventual oricărei librării românești. Prețul volumului franco este cor. 3.50 (4.50 franci pentru România).

Tot odată, în numele comitetului despărțământului Blaj, rugăm pe acei domni, cărora li-s'au trimis spre vedere câte un exemplar din »Serbările dela Blaj«, să binevoiască sau a remite exemplarul sau a achita prețul lui, pentruca să se poată face și încheia socoțile venite.

ULTIME ȘTIRI.

Sibiu 16 Oct. (Tel. part.) Aflu, că un ordin special sosit la comandamentul corpului de armată de-aici dispune să se facă pregătiri pentru o eventuală transformare a edificiului școlii de ca-deți în spital.—C.

Oradia-mare. 16 Oct. (Tel. part.) Canonicul Augustin Lăuran a încetat din viață azi noapte.

Constantinopol 16 Oct. Plecarea reprezentanților statelor balcanice se așteaptă în fiecare moment.

Constantinopol, 16 Oct. Trupe regulate sârbești au trecut pe teritoriul turc, la punctele Sibatsche și Bostantschi, în apropiere de Tachlijda (Novi Bazar). Trupelor sârbești s'au alipit sârbi indigeni. S-au lucins lupte înverșunate, cari continuă.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp

Redactor responsabil:

Ioan Brotea.

PRĂVĂLIE NOUĂ.

Anunț cu stimă On. public din loc și jur că am deschis un

DEPOSIT DE SPIRITUOASE,

în casele d-lui Ioan Peteu, fabrică de luminări, la 2 porumbi, Târgul puilor. Aci se vând toate speciile de licheruri, cogniacuri, rachiuri de prune și drojdie precum și de brad.

GEORGE SZÖCS
croitor civil și militar român din
BRAȘOV, Strada Mihael-Weiss Nr. 10.

casa proprie.

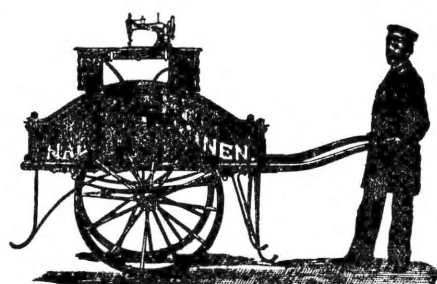
— TELEFON 488. —

Uniforme pentru studenți, bune și din stofă aleasă de direcțiune.
Lucru prima clasă.

Depositor de cele mai nouă stoffe indigene
și din streinătate.

Serviciu prompt!

Prețuri solide!

PFAFF
Mașini de cusut

UNDERWOOD, mașini de scris, ROATE ARMATE
„KOSMOS“ roate pentru popor din fabrica de arme Steyr.

OTTO WETZEL,
Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 30.

Atelier de reparaturi pentru mașini de cusut de toate sistemele,
mașini de scris și biciclete.

N. I. FOLYOVITS SUCC.
Holtrich-Ujhelyi,
BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stoffe moderne pentru dame și bărbați.
— Stofe de haine și Albituri. —

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Strada Porții Nr. 51.

Nu scăpați ocazia!

Pentru sezonul de toamnă a Vă aproviziona cu haine
de dame și bărbați dela firma

Frații Fischer
Brașov, Strada Porții Nr. 51.

Se pot cumpăra cele mai frumoase, moderne parde-
siuri de dame dela 14 coroane în sus.
Pardesiuri elegante de fete 10 „ „ „
Pardesiu fin modern de bărbați Raglan 20 „ „ „
Costume moderne 18 „ „ „
Costume pentru băieți 12 „ „ „
Costume pentru copii 4 „ „ „

Atragem atenția On. public asupra firmei.

168,8—50.

Strada Porții Nr. 51.

Fabrică de granit syenit, marmură și sculptorie de piatră

NAGY JÓZSEF,

Brașov, Strada Fântânii Nr. 50.

Execuția lucrărilor de zidiri, monumente, mausolee în orice
stil. Lăcătează mobile de marmură. Prelucurează petri de
mormânt în loc și provincie. Instalează modern mașini cu
preț ieftin. Filiale în Székegyedvárhely și Segesvár Mar-
moră proprie, cariere de var și trahit.

Din bogatul meu magazin de monumente vând en-
gros și detail, trimit celor de branja mea bucăți singurate-
lice cu prețul fabricii.

Mobile în fiecare stil și execuție, se ga-
sesc ieftine, și pe lângă
cele mai avantajoase condiții la
Asociațiunea de vânzare de mobile,
Strada Vămii Nr. 36.

Tot aici se găsește dormitoare,
elegante, sofăgeții, odăi
pentru domni și alte aran-
jamente interioare.

Covoare de Tolnay cu prețul fabricii se capătă numai aici.

— Se servește cu preliminare de prețuri gratuite. —

ED. G. DIK.

TINICHIGIU ȘI INSTALATEUR.

BRAȘOV, TÎRGUL CAILOR 20

Recomandă On. proprietari de casă, clo-ete
patentate, care nu îngheață și se spală cu apă.

S'a probat în trezerni foarte as-
pre și s'a constatat că nu
poate îngheța.

Deși pentru a se putea instala
nu se pretind spese mari, nici
vreun local decedat.

Georg Barthelmie
Mehanic.

Brașov, Strada Porții 41. Colțul Străzii Sf. Ioan.

Afacere specială cu mașini de scris, socotit, dictat
cusut. Aparatură Electrică. Lămpă de buzunar, Gramophone.
Placă, Ace, Bande colorate, Hârtie și toate aparaturile U-
tensiliilor etc.

Atelier mehanic fin.

Telefon 380.

Școală de scris cu mașina.

Atelier tehnic dantistic

I. SOLE

BRAȘOV, Strada Vămii Nr. 19

Execută toate lucrările ce
cad în branșa dantistică solid
și cu preț moderat. — Spe-
cialist în coroană și pod.

Pacienții din provincie să ser-
vesc în 24 ore.

102

„LA BUTOIU ROȘU“

SZEGŐ A.

Brașov, Strada Lungă Nr. 9.

Ferbetoare de rachiu proprie, reco-
mandă cu preț ieftin: rachiu de drojdi
natural, silvium, țuică, cognac, rum
indigen și din streinătate, spirit fin,
rachiuuri bune, dulci de calitate fină
— din material prima. —

G. EITEL

cea mai veche fabrică
de săpun și luminări
— din Brașov. —

Fabricație de săpun curat,
neutral, veritabil numai cu
ecroană, toate specialitățile
de săpunuri de toaletă, ca-
litate superioară și curată,
cu preț foarte ieftin. Spe-
cialități de apă de Colonia,
săpunuri de migdale.

Câteva cuvinte
asupra boalelor secrete.

E trist — dar adevărat, că în vre-
mea de azi este surprinzătoare mulțimea
acelor oameni, al căror sânge este înfiat.
În urma păcatelor tinereții și deprinderii
releși-au sdruncinat nervii și puterea spiri-
tuală. Acestei stări, îngrozitoare numai
atunci se poate pune capăt, dacă respec-
tivilor consultează un medic specialist
conștient, care știe se dea asupra vieții
nesexuale sfaturi bune și știe a ajuta
obole deja existente.

Pentru acest scop e renumitul insti-
tut în toată țara al Dr.-ului **PALOCZ**
medic de spital specialist (Budapest,
IV, Muzeum-körut Nr. 13), care fără ne-
glijarea ocupațiilor zilnice, pe lângă
discreția cea mai strictă, vindecă deja
de ani de zile iute și radical, cu me-
todul său specific de vindecare, chiar
și cazurile neglijate, umflături sifilitice
boale de besică și țavă, nervi și sîra spi-
nării, urmările onaniei și ale sifilisului
poluții, impotență, emoroidă, surpături,
începuturile de alienație, boale de sânge,
piele, precum și toate boalele organelor
sexuale femeiești. Pentru femeile are salon
separat. Dacă cineva nu voiește
din oare care cauză a veni în persoană,
atunci să scrie la institut și se va da
sub toată discreția răspuns amănunțit
prin scrisoare (alăturând numai marca
de răspuns) așa că ori: cine se poate cura,
singur și sigur. Scrisorile după isprăvirea
curei se ard, ori la cerere se retrimit
fiecăruia.

Institutul se îngrijește și de me-
dicamente speciale. Ore de ordinație
zilnic dela 10—12 a. m. și 3—5 p. m.
Duminea până la 12 ore a. m.

Tratament și cu Ehrlich 606.

Adresa Dr. **PALOCZ**, medic spe-
cialist, Budapest IV Muzeum körut 13.

Beutură esen-
țială și cu gust
bun, care por-
duce sânge. —
Recomandat de
medici contra
boalei de ane-
mie, lipsă de
sânge, nervoși-
tate, reconva-
lescență. — Întărește și producerea
sângelui, lărgind și mușchii și învî-
dă apetit fără a avea ceva urmă
neplăcută asupra stomacului sau la
dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3.50,
una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate
farmaciile.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS
farmacist în Sibiu.

Odăi frumos mo-
bilate se în-
chiriază lu-

nar, sau cu ziua cu
preț ieftin în

Villa Kertsch.

Reisz Miksa, Fabrică de mobile

Békéscsaba,
Andrássy út.

Mobile moderne de calitate superioară.

Nagyvárad,
Rákóczi út.

Prețuri convenabile.

Brașov,

Provizor Strada Lungă 33.

Aranjare completă de locuințe cu mobile.